

Undervisningsministeriet
Institutionspolitisk Kontor II
Frederiksholms Kanal 25
1220 København K.

Friskolernes Kontor

Prices Havevej 11
5600 Faaborg

Telefon 62 61 30 13
Telefax 62 61 39 11

df@friskoler.dk
www.friskoler.dk

Giro 828-2218

15.09.05

Journal: 812/2

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om friskoler og private grundskoler m.v. (Befordringsordning)

Dansk Friskoleforening har med stor forundring modtaget forslag om bortfald af befodringsbevillingen. Den offentlige befodringsforpligtelse blev i sin tid indført for at ligestille borgerne, hvad enten de valgte den frie grundskole eller folkeskolen, og befodringsforpligtelsen blev derfor i loven indskrænket til kun at gælde inden for et teknisk skoledistrikt (10 befodringsberettigede kilometre oveni folkeskolens afstandskriterier). Det tekniske skoledistrikt indgår fortsat i administrationsgrundlaget, hvilket betyder, at friskoleforældre må betale meromkostningerne, når afstanden mellem den frie skole og hjemmet overstiger en maksimumgrænse. Det er altså ikke omkostningsfrit for forældrene at vælge en holdningsskole langt fra hjemmet.

Det foreliggende lovforslag skaber ikke harmonisering, men forskelsbehandling. Det frie valg inden for folkeskolen indebærer sædvanligvis en forøget kørselsudgift, mens dette forhold er reguleret med et loft, når man taler om frie grundskoler. Hvis det frie skolevalg skal være en reel mulighed for alle forældre, burde den såkaldte harmonisering medføre, at de frie grundskolers befodringsordning tilsvarende blev indført i folkeskolen.

Med bortfald af befodringsstilskud til eleverne i de frie grundskoler, vil der blive skabt nye uligheder. Ingen vil fx. kunne begrunde, hvorfor elever med samme afstand til folkeskole og friskole inden for samme skoledistrikt kun kan modtage fri befodrning til folkeskolen. „Harmoniseringen” får karakter af et spareprojekt, der kun kan miskreditere det frie skolevalg.

Dansk Friskoleforening kan naturligvis tilslutte sig, at der fortsat skal være fri befodrning for syge og handicappede elever, men i den forbindelse finder vi det besynderligt, at elever ikke ligestilles, når politimesteren har bedømt en skolevej trafikfarlig. Den fri grundskole har ingen mulighed for at trafiksikre det offentlige vejnet, og næsten alle trafikfarlige veje omfatter elever til såvel folkeskole som fri grundskole.

I baggrunden for lovforslaget oplyses, at de frie grundskoler skal have hjemmel til at yde befordringstilskud, da kommunalbestyrelsen også efter egen beslutning kan vælge at yde hel eller delvis fri befordring til de forældre, der vælger en anden folkeskole end distriktsskolen. Denne begrundelse burde efter vor mening forudsætte en ændring af friskolelovens § 23, idet en lang række elever på friskoler og private grundskoler vil være dyrere at transportere til distriktsfolkeskolen. Begrundelsen halter imidlertid også på anden vis, idet befodringsudgifter til elever i folkeskolen ikke indgår hverken helt eller delvis i den frie grundskoles tilskudsgrundlag. I folkeskolen vil en kommunal beslutning om at påtage sig en ekstra befodringsforpligtelse ikke berøre midlerne til undervisning, mens den frie grundskole kun vil kunne finansiere elevbefordring ved at spare på undervisningen. Med sammenkoblingen til den forhøjede fripladsordning er der ganske vist peget på en forhøjet forældrebetaling, men denne vil på et betydeligt antal skoler skulle hæves over folks betalings-evne. Bortfaldet af befodringsbevillingen rammer skolerne meget forskelligt, og fripladsbevillingen vil kun i mindre omfang kunne kompensere de berørte familier for stigning i skolepengene.

Hvis den meddelte hjemmel for skolerne til at afholde befodringsudgifter skal være rimelig i forhold til folkeskolen, bør folkeskolens befodringsudgift indgå i den frie skoles tilskudsgrundlag.

Den meddelte hjemmel er desuden tvetydig i forhold til de friskoler, hvor eleverne ikke (eller måske kun delvis) kan befodres med offentlige trafikforbindelser. Friskoleloven har på dette punkt tidligere givet hjemmel til oprettelse af egne (private) busruter, hvilket også har været praksis under Fordelingssekretariatets befodringsordning. Som den omtalte hjemmel bogstaveligt er formuleret i lovtæksten og bemærkningerne hertil, vil skolerne ikke længere have hjemmel til oprettelse af egne ruter, og dersom de alligevel måtte blive tildelt hjemmel, vil de ikke kunne opkræve betaling af de elever, der køres med busserne, uden at skolerne skal have tildelt en rutegodkendelse og ret til at udføre erhvervsmæssig personbefordring. Især i tyndt befolkede landdistrikter er det afgørende, at skolerne fortsat har hjemmel til kørsel med egen skolebus, der kan køres efter reglerne for tilladelsesfri buskørsel.

I ministeriets vurdering af lovforslagets konsekvenser peges der alene på positive konsekvenser for den offentlige økonomi. Denne vurdering finder vi ganske urealistisk, hvis loven gennemføres, som den foreligger i udkast. En række udkantselever i tyndt befolkede landområder vil blive så dyre at befordre til og fra skole, at friskolen må frasige sig ethvert ansvar i så henseende. Realistisk set vil et antal af disse elever søge folkeskolen og dermed udløse en ikke ubetydelig merudgift for bopælskommunen, der typisk vil blive nødt til at indføre en taxaordning. Udgiften vil blive mangedoblet i det omfang friskolerne tvinges til at nedlægge egne busruter i tilsvarende områder, og vi må endvidere forudse, at friskolernes direkte eller indirekte medfinansiering af kommunale busruter vil blive indskrænket ganske betydeligt.

Dansk Friskoleforening ser ingen objektiv grund til at fjerne den hidtidige befodringsbevilling, men hvis dette er et politisk krav burde ændringen ske gradvis og med samtidig indførelse af en rimelig lovgivning, der ikke fjerner elevgrundlaget for et antal skoler. De kommunale befodringsudgifter bør efter nærmere retningslinier indgå i det tilskudsgrundlag, hvoraf de frie grundskoler får en procentuel andel, og der bør tilvejebringes hjemmel til, at der kan overføres en beregnet bevillingsandel til Fordelingssekretariatet efter de principper, der gælder for vikarbevillingen. Det vil

hermed være muligt at opretholde befodringsadministrationen, hvis udviklingsomkostninger skolerne har bekostet via Fordelingssekretariatet. Bevillingen til syge og handicappede kan end ikke bekoste vedligeholdelsen af systemet.

Med venlig hilsen
p.f.v.

Ebbe Lilliendal Jørgensen,
Landsformand

Cecil Christensen,
Kontorleder